

RIK VAN DEN BOS
WIJ ZIJN GRIJS GEBIED

Personages

Jessica Zus van Sarah. Beetje lui, maar erg fanatiek als ze op gang is. Komt zelf niet snel op ideeën maar voert ze perfect uit.

Sarah Zus van Jessica. Energiëk, creatief, gepassioneerd, maar erg serieus.

dag 25 na oma

De geheime plek van Jessica en Sarah: de zolder van hun huis in een klein dorp. Ze hebben van landbouwplastic bulten gebouwd waarin ze hun knuffels en verontrustende krantenartikelen wegstoppen. Jessica en Sarah staan in oude afgeleefde kleren (veel te grote, vale, wollen truien, modelloze broeken) dicht tegen elkaar aan gekleefd, en ontvangen het publiek in hun honk. Met niet meer dan een grote grijns kijken ze de mensen aan. Als iedereen zit blijven ze zo kijken, tot er een lange stilte valt.

sarah Dag 25.

jessica Dag 25 na oma.

sarah Na oma.

Wij voelen elkaar aan.

jessica Wij voelen elkaar aan.

sarah Wij zijn elkaar.

Omdat we weten wat we denken.

jessica Wij zijn elkaar dus weten we wat we denken.

sarah We zijn precies het hetzelfde.

jessica Identiek.

sarah Van binnen.

jessica en sarah En van buiten.

jessica We voelen één emotie.

sarah Zitten in één wereld.

jessica Het laat zich niet vertalen.

sarah Het is als Japans.

jessica Jaah, het is als Japans! Er zijn Japanse woorden die onvertaalbaar zijn.

sarah Er schuilt een verre taal in ons.

jessica Een verre dode taal.

sarah En is er niemand die ons verstaat?

jessica Niemand. Onze woorden sterven weg.

sarah En we kunnen elkaar niet helpen.

jessica Want we zijn het allebei.

sarah We zijn het allebei.

Jessica gaat achter Sarah staan. Sarah haalt haar armen uit de mouwen van haar trui. Jessica stopt haar armen door de mouwen van Sarah. Nu zijn ze één. Sarah volgt de armen van

Jessica. Die gaan richting Sarah's buik. Sarah maakt met haar handen onder de trui een dikke buik én smakgeluiden alsof ze een dikke, etende man is. Dan verplaatst Sarah haar handen naar borsthoogte en maakt twee enorme tieten. Jessica verplaatst haar handen zoekend naar de twee tieten. Als ze die gevonden heeft begint ze de tepels te masseren. Sarah doet een opgewonden vrouw na. Heel even lijkt het beeld echt erotisch te worden, maar al snel ontsporen de handen van Jessica en de geluiden en bewegingen van Sarah, en wordt het een parodie op een vrouw door twee puberende meisjes. Sarah en Jessica schieten in een lachstuip en maken zich weer los van elkaar: Jessica loopt naar de lichtsakelaar en schakelt deze uit, Sarah loopt de andere kant op.

Het gelach stopt, het is pikdonker en stil.

proloog / dag 76 na oma

Jessica schijnt met een zaklantaarn op Sarah. Sarah zit achterin op één van de bulten. Ze lonkt in het felle licht naar Jessica zoals een fotomodel in de spotlights. Dan staat ze abrupt op, loopt naar voren en neemt een pose aan.

sarah Dag 76.

Vandaag de dag.

Amper 3 maanden nadat ons doel tot ons kwam. Amper 3 maanden nadat we om ons heen keken, voor het eerst echt om ons heen keken en de wereld zagen waarin wij ons bevonden. Een oude, vastgeroeste wereld, en wij zaten er tot onze nek in vast.

Nu sta ik hier en ligt diezelfde wereld aan mijn voeten, klaar om weggetrapt te worden. Weggetrapt en ingeruild voor een betere wereld. Een nieuwe wereld. Want bij een nieuwe mens past een nieuwe wereld.

De weg naar dit moment is een barre tocht geweest. We hebben deze weg met onze eigen handen uit het niets gehakt.

Ze neemt een achteromkijkende pose aan.

Kijk achterom, zie je dat? Je wilt de wegen die je gegaan bent af doen als geijkte paden: 'Zie daar, het pad van onze kindertijd: ach, we deden maar wat en alles kwam altijd weer goed. Wat een geluk.'

Ze verandert haar pose, kijkt weer naar voren.

Oude ongetrainde tantes verzekeren je: 'Geniet van deze tijd. Het is de leukste tijd van je leven. Niks moet, alles mag. Lekker lachen met vriendinnen.'

Lekker lachen met vriendinnen? Is dat wat ze denken dat ik doe?

Laat me niet lachen!

Zien ze dan niet de donkere uren van grijze saaiheid die wij doorstaan in onze bespottelijke kleine-meisjes-kamers?

Arme oude ongetrainde tantes die denken dat ze in hun meisjestijd aan een stuk door gelachen hebben met vriendinnen!

Ze hebben geen idee!

Ze leven in een Wrede Wereld!

Ze zijn het allemaal vergeten...

Ze verandert van pose.

Maar wij hebben beloofd het niet te vergeten. Wij hebben gezworen ons niet te laten misleiden. Geen ongetrainde die ons om de tuin leidt, wij trekken die tuin ín. Daar drijven wij een nieuw gedenkteken de grond in.

Wij richten een monument op.

Ze bouwt naar de climax van haar verhaal toe, en zoekt een eindpose.

Wij, dikke rupsen in een roze cocon, slapen onze grijze slaap om wakker te worden als de tamme nachtvlinder die vrouw heet. We vreten ons een weg naar buiten.

Vandaag staan wij op, discipelen van de nieuwe kracht.

Vandaag staan wij op om ons te laten zien.

Zie de schittering, voel de tinteling die door je lichaam trekt als je ons aanschouwt.

Sluit je aan.

De schifting zal nu snel beginnen. Maak je klaar voor het vijfde seizoen. Het grijze seizoen.

Het seizoen van nieuwe kracht. Het seizoen waarin de mensheid zal leren juist in de donkerte het vuur te herkennen.

Trillend van inspanning blijft ze in een freeze staan.

jessica Supergoed zusje, ik ben echt trots op je.

sarah Dank je. Ik ben ook trots op jou.

jessica Nee, ik op jou.

sarah Ik op jou.

Jessica dooft het licht. Donker.

oma's dood / dag 0

In de schuur.

Sarah en Jessica keren terug na het sterven van Oma.

sarah Ik voel me alsof ik een enorme klap in mijn maag heb gekregen.

Ik ben echt een beetje misselijk...

jessica Rustig nou maar.

sarah Tsjesis, Oma had d'r ogen nog niet gesloten, of iedereen begon met spullen te slepen.

Ik heb nog nooit zoiets akeligs gezien.

Akelig...hoor mij nou. Kút, bedoel ik. Zoiets volslagen kúts.

jessica Het moest van het tehuis. Die kamer moest binnen 24 uur leeg.

sarah Ja! Dat weet ik ook! Ga je het nou goedpraten?

jessica Nee. Nee, natuurlijk niet.

sarah 'Dat moest van het tehuis...'

Sjongejonge.

stilte

Ik had nooit gedacht dat we papa ooit op deze manier bezig zouden zien.

jessica Ik schaam me dood. Wat heeft hij zich laten kennen.

sarah En wat kennen wij hem blijkbaar slecht.

jessica Hij zou het wel even regelen. ‘Laten we het nú doen, dan is het meteen gebeurd’, zei-ie. En hij begon te verdelen. Met zijn memo-blokje in zijn hand...

Hij had in een mum van tijd alle meubels bestickerd en er namen op gekrast. En toen dat gebeurd was stond-ie midden in de kamer triomfantelijk te grijnzen.

sarah Onvoorstelbaar. Die man dacht gewoon echt dat-ie met iets goeds bezig was.

jessica Dat dachten ze allemaal.

Tante Mieke zette een foto van opa pontificaal op de kast en zei plechtig:

‘Zo, dan is-ie er toch nog een beetje bij’,

Alsof het een feestje was.

sarah Ik hoop maar niet dat opa het heeft kunnen zien, vanuit het wissellijstje.

Sarah en Jessica schieten beschaamd in de lach bij de gedachte aan een meekijkende opa.

stilte

jessica Zo gaat het dus.

sarah Tsja...

jessica Hier gaat het dus uiteindelijk naartoe.

sarah Tante Emmy deed gelukkig een beetje normaal...

jessica Tante Emmy? Tante Emmy? Hou toch alsjeblieft op, Sarah.

Als dát normaal is. Tante Emmy zat haar gevoelens weg te vreten. Als die een gevoel op voelt komen, steekt ze ‘iets lekkers’ in haar mond.

En niet omdat oma overleden is want dat doet tante Emmy altijd. Zonder eten is het leven voor tante Emmy niet te verteren. Dat is tante Emmy. Een soort doorgeefluik voor voedsel.

Meer niet.

Waarschijnlijk deed tante Emmy ‘normaal’, omdat ze niet eens interesse had in een aandenken. Tante Emmy deed niet mee en dat is misschien nog wel erger.

Tante Emmy hecht zich niet aan oude troep. Die wacht wel tot de erfenis op haar bankrekening staat. Kan ze naar de winkel. Zo is Tante Emmy.

sarah Zo zijn mensen dus.

Zo zijn wij.

jessica Wij niet.

sarah Je hebt ons toch bezig gezien van-middag?

jessica Dat deden wij niet.

sarah Nee. Dát was onze familie.

Weet jij hoe groot de kans is dat wij daarop gaan lijken?

jessica Dat wil ik niet.

sarah Nee, ik ook niet, nee.

jessica Maar ik wil dat echt niet, begrijp je? Ik ga dat niet doen. Zo ga ik niet worden, en jij ook niet. Dat zweer ik je. Ik beloof het je.

sarah Ach joh, kijk toch eens goed. Het is allang begonnen.

We zijn al zo.

Die kleine Rudy liep op een gegeven moment met dat boekje, weet je wel? Waar oma ons altijd uit voorlas? Ik zag dat jong ermee lopen en er gebeurde iets van binnen. Ik móest dat boekje hebben. Dat boekje staat voor alles wat wij met oma delen... Ik móest dat boekje hebben. Boekje. Hebben. Dat boekje hoort bij ons.

Ik heb dat stomme boekje bijna uit dat kleine kind zijn handen getrokken. Moet je je voorstellen...

Even later zag ik Oom Job, met die enorme breedbeeldtelevisie van oma naar zijn stationwagen schommelen. Toen was ik zo opgelucht dat ik het niet gedaan had.

Jessica haalt het boekje tevoorschijn en laat het beschaamd aan Sarah zien.

jessica Het is al begonnen.

sarah O nee. Nee, toch.

jessica Ik schaam me zo.

Ik schaam me zo.

sarah Ik had het ook bijna gedaan.

jessica Maar jij hebt het niet gedaan.

sarah Maar wel bijna.

Kijk me aan.

jessica Nee.

sarah Kijk me aan. Ik ben echt niet beter dan jij.

jessica Ik heb gezien hoe de ambulance kwam. Hoe de ambulance parkeerde tussen de dikke volgeladen auto's van onze familie. Ik heb oma gezien, dat kleine witte dode vogeltje oma, hoe ze weggedragen werd uit haar kamertje. Háár kamertje waar bijna alle spullen al uitgesleept waren.

Ik heb dat gezien, Sarah.

Ik heb dat zelf gezien.

Ik heb dat allemaal zelf moeten zien.

sarah Ik weet het, zusje, ik weet het.

Ik ook...

jessica Dat boekje... dat boekje moet weg.

sarah Nee, Jessica, dat moeten we houden.

Als aandenken.

Aan alles wat we vandaag gezien hebben en wat we niet willen zijn.

jessica En aan oma.

sarah En aan oma? Jajaja, natuurlijk aan oma. Vooral aan oma.

jessica We moeten d'r nota bene nog begraven.

sarah Nee, nee, nee, dat kan niet. Dat is onmogelijk.

Iedereen die vandaag deze grafschennis heeft lopen plegen weer onder ogen komen op een begrafenis...?

Terwijl iedereen doet alsof er niets gebeurd is? Terwijl iedereen zogenaamd verdrietig is?

En in de rouw? Na die plundering. Na deze rooftocht. Dat trek ik niet... Dat ga ik niet volhouden.

jessica Maar we kunnen niet anders, Sarah.

sarah Ga jij mij nu vertellen dat ik verplichtingen heb?

jessica Nee, maar als we vanaf nu iedereen uit de weg gaan, hebben we alleen maar onszelf ermee.

sarah Nou en?

jessica We kunnen beter zorgen dat wij het echt anders doen.

Dat wij voorbereid zijn op alle shit die op ons af zal komen.

Want die shit zal komen, Saar. Linksom of rechtsom, die shit komt eraan.

sarah Waarom wilde iedereen zo graag van alles hebben? 't Maakt ze niet uit wat. 'Als niemand anders het wil, dan neem ik het wel mee', ik heb die zin nog nooit zo vaak gehoord als vandaag. Die hebzucht! Die Graaizucht!

Om de wereld nu echt eens te zien zoals-ie werkelijk is. Ze hebben ons een mooie wereld wijsgemaakt! Ze hebben ons véértien jaar lang alleen maar op de mooie dingen gewezen. Op de positieve kanten.

Wat wreed!

Ze hebben ons een paradijs aangeproat dat er helemaal niet is. Waarom zou iemand zoiets doen? Ik snap het niet.

Zijn wij naïef geweest?

Ze zijn dus al die tijd bang geweest dat we het leven niet aankonden. Ze hebben altijd gedacht dat ze het voor ons een beetje feestelijk moesten aankleden allemaal.

Wat een angst!

jessica Wat een angst!

sarah Ik heb nog nooit zoveel angst gezien...

Nee, dat zeg ik verkeerd. Dat er zoveel om ons heen uit angst bestaat.

jessica Nou het lijkt erop dat het wel degelijk zo is.

sarah Die depressieve vader van ons. Met zijn treurige glimlach en zijn memoblokje.

Waarom kan die man niet huilen? Die man is zó verdrietig, maar ik heb hem mijn hele leven alleen nog maar zien lachen. Wij mogen zo niet worden.

jessica Nee. Eigenlijk, nu ik hier zo sta en over de wereld nadenk... Weet ik veel. Alles.

Afrika, klimaatverandering, oma, het contact met de burenen... Als ik gewoon overal over nadenk... En hoe wij er dan mee omgaan...

Als ik er over nadenk... Als ik er nu écht over nadenk... dan lukt het me niet om positief te blijven.

sarah Het negatieve heeft ons al in zijn greep.

jessica We moeten ons verzetten. Nu het nog kan.

sarah We moeten ons voorbereiden.

jessica Misschien een of andere cursus...

sarah Hier bestaan geen scholen voor.

jessica Nee. Stom. Sorry.

sarah Dit moeten we zelf doen.

stilte

We gaan trainen.

Ze biedt als een bokser haar hand aan Jessica aan.

jessica Wij gaan trainen.

Jessica pakt de hand aan. Pact gesloten. Ze omhelzen elkaar. Sarah doet het licht uit.

Donker.

eerste trainingsdag /

dag 1 na oma

In het donker rent de tweeling naar het zijtoneel waar een emmer water staat met twee handdoeken. Ze maken hun gezicht nat, wikkelen de handdoek om hun nek alsof ze net gesport hebben en rennen in het donker terug.

Sarah schakelt het licht aan. Jessica en Sarah beginnen op slag te hijgen alsof ze buiten adem zijn, maar ze hoeven elkaar maar aan te kijken of ze beginnen te proesten van de lach.

sarah O, nee, nee, wat slecht.

jessica Niet lachen, niet lachen. Nog een keer nog een keer.

Sarah doet het licht weer uit en de tweeling rent nog een keer naar de zijkant. Ze fluisteren elkaar wat aanmoedigen in, iets in de trant van 'Niet lachen, he?' en 'Nu goed, hoor'. Het water in de emmer klotst. De tweeling rent terug. Deze keer doet Sarah het licht aan terwijl ze met haar hand bij de lichtknop blijft kijken naar Jessica, die nu in haar eentje uithijgt.

sarah *proestend* O, shit. Ik doe helemaal niks.

Jess, ik doe niks.

jessica *hijgend* Jeetje Saar. Nog een keer, nog een keer.

Het licht gaat uit en het hele proces met de emmer herhaalt zich. Maar als het licht nu aangaat is de sfeer totaal anders: de adem-haling van de tweeling gaat in een vast, zwaar tempo op en neer, op en neer.

Concentratie. Controle.

Ze doen wat rekoefeningen.

jessica Ik heb lang nagedacht.

Het is overduidelijk dat we al besmet zijn. Het negatieve schuilt in zoveel doodsimpele dingen, wij hebben daar geen idee van.

Mensen eten uit angst. Mensen lachen uit angst. Mensen werken uit angst. Mensen sparen uit angst. Mensen neuken uit angst. *een ingehouden lachje van de tweeling*

Mensen praten en mensen zwijgen uit angst.

Wij moeten dit allemaal onder ogen komen.

sarah En dan? Niet meer eten? Niet meer praten én niet meer zwijgen?

nerveus lachje Niet meer lachen?

Ze schieten in de lach. Jessica herneemt zich.

jessica Natuurlijk wel, Sarah. Maar alleen wanneer het klopt. Wanneer het echt is. Niet uit angst maar uit... weet ik veel... Liefde ofzo.

Jessica ontdekt een gat in één van de bulten. Ze pakt een rol tape, duwt een losliggende pop in het gat en tapet het gat dicht.

sarah Gisteren bij oma zag ik ineens waarom iedereen iets deed. Hoe zeg je dat...? De eigenlijke reden. De ware toedracht. Zoiets.

Zoals tante Mieke de hele tijd staat te roken. Net een zuigende baby die aan de tepel wil. *doet het na* Alsof ze terug wil kruipen in de schoot. En hoe Oom Job zijn auto openklikt.

Alsof-ie zijn plasser laat zien op het schoolplein. Zo infantiel allemaal. *doet het na*

jessica Hoe bedoel je.

sarah Precies zoals ik het zeg.

jessica Elke keer dat Oom Job zijn auto openmaakt, wil hij eigenlijk zijn pik laten zien?

sarah Exact!

jessica O, ja. Natuurlijk...

sarah Iedereen doet de hele dag door dingen waarmee ze ons iets toeschreeuwen. En het erge is: ze weten zelf niet eens dat ze dat doen.

jessica De Ware Toedracht

sarah De Ware Toedracht.

Ze zet de 5de van Mahler aan. Jessica trekt met tape een streep op de grond.

jessica Vanaf deze lijn, hè?

De tweeling gaat achter de lijn staan, hand in hand, neemt een aanloop en springt op een grote bult. Ze rennen steeds terug naar de streep en springen vanaf daar steeds op de maat van de muziek op een bult. Samen of alleen. Ze hebben plezier.

dagboek 1 / dag 1 na oma

In de nasleep van het Mahler-moment begint Sarah heen en weer te lopen voor het publiek. Als een tijger in haar kooi. Ondertussen praat ze. Jessica zet de muziek uit en ploft ergens achterin lui neer op een bult.

sarah *in zichzelf pratend* Alleen lachen als we echt moeten lachen alleen huilen als we echt moeten huilen. Alleen lachen als we echt moeten lachen alleen huilen als we echt moeten huilen. Alleen lachen als we echt moeten lachen alleen huilen als we echt moeten huilen. Alleen lachen als we echt moeten lachen alleen huilen als we echt moeten huilen...

richt zich tot het publiek Dag 1 na Oma.

Lief dagboek.

Op deze eerste trainingsdag zijn we onszelf met een camera gaan volgen. Zo kunnen we onszelf bespieden in wat we allemaal doen en controleren of we wel echt zijn. De camera heeft vastgelegd hoe we lopen, zitten en praten. Het lijkt erop dat we lopen, zitten en praten, omdat we lopen, zitten en praten.

Dat was echt, maar daar kunnen we dus niet veel mee.

Toen besloten we onszelf in situaties te brengen, waarin we gedwongen werden om anders te doen. We zijn met een koffer door het dorp gegaan en hebben het deksel open laten vallen zodat alles eruit viel, en we alles op moesten rapen terwijl iedereen keek. Daarna zijn we, om de angst te overwinnen, met een matras van de trap af gaan roetsjen. Deze dingen

waren eigenlijk vooral leuk om te doen. Heel erg leuk.

jessica Hé Saar. Dat matras...

sarah Ja. Dat was echt waanzinnig!

Ze lachen. Sarah herneemt zich en gaat weer door in het dagboek.

Maar goed. Pas bij het eten deden we echt een schokkende ontdekking: Wij bunkeren. Hoe wij eten, dat is niet meer normaal.

Wij schrokken als wilde beesten. Het is echt goor.

Waarom waren we ons hier niet bewust? Waarom heeft er nooit iemand iets over gezegd?

We hebben het nu zelf teruggezien op camera en het is niet oké.

op hele strenge toon Dit is niet oké. Dit is níet oké.

Ze probeert haar strengheid en vastberadenheid vast te houden. Maar ze weet niet goed wat ze ermee aan moet. Het wordt een raar moment. Het lijkt of ze haar tekst kwijt is..? Of misschien is Jessica iets vergeten..? Sarah drentelt naar de lichttafel en begint een beetje met de lichten te spelen. Dan lummelt ze weer verder. Kijkt het publiek in, en haalt haar schouders op.

sarah Tja... Eh... Dag 2 na oma.

Ze ploft neer op een bult.

Lange stilte

Jessica richt zich moeizaam op als een luie kat.

jessica Zullen we anders nog even gaan opdrukken, ofzo?

sarah Mwah. Dat hebben we vanochtend al gedaan.

jessica Ja, dat is ook zo.

Ze ploft meteen weer neer.

sarah Ik heb net die videobeelden nog even teruggekeken.

jessica Van het eten?

sarah Ja.

Dat is niet best.

Dat is niet oké.

Van af nu eten wij alleen nog water en brood!

jessica Water en brood?

sarah We moeten afspraken maken, we hebben regels nodig. Dit is het niet.

jessica Oké oké oké... water en brood.

sarah Niks zo depressief als je genot uit eten moeten halen. Water en brood. Dat is best lekker.

jessica Het is hartstikke lekker! Natuurlijk! Natuurlijk! Dat is het 'm juist! Mensen lijken te

vergeten hoe lekker een doodgewone bruine boterham is. Super bijzonder.

sarah Als we alles maar binnenkrijgen...

Desnoods vullen we ons dieet aan met vruchten en noten.

jessica We zien wel.

sarah Af en toe, toch? Ach, we zien wel...

jessica Weet je... Ah, nee laat maar.

sarah Zeg maar.

jessica Nee, nee, nee, nee.

sarah Zeg nou!

jessica Neehee!

sarah Ah, Jess! Nou moet je het zeggen ook.

jessica Oké, oké, oké, oké.

veel te snel sprekend Het voelt zo ontzettend fijn om een tweelingzus te hebben.

sarah Wat?

jessica Dat het zo ontzettend fijn voelt om een tweelingzus te hebben!!

sarah Wat? Whaaaaaahahahahaha!

jessica Neehee. Nou, maar echt.

Dat was het altijd al natuurlijk, maar ik had er niet aan moeten denken dat ik hier in mijn eentje doorheen zou moeten.

sarah Ja, dat heb ik ook wel.

jessica *begint zich te verkleden in het zwarte-groene pak voor de volgende scene* Het heeft altijd zoveel bij mensen opgeroepen: tweeling zijn. 'Ze halen het slechtste in elkaar naar boven.'

sarah 'Vier handen op één buik en je komt er niet tussen.'

jessica Je kunt niet op één verliefd worden, want je krijgt er de andere bij.'

sarah 'We voelen gewoon dat er telepathisch over ons geroddeld wordt'

jessica 'Ze vinden zo slecht aansluiting bij de rest.' Moet je eens voorstellen dat we aansluiting hadden gevonden bij de rest. Dan waren wij misschien wel nooit gaan trainen. Als je bij de rest hoort heb je altijd een achterstand.

Sarah kruipt langzaam, als een tijger, op Jessica af. Die begrijpt er geen snars van.

sarah *grommend* Terwijl we nu als tweeling juist een voorsprong hebben.

Ze maakt totaal geen indruk. Jessica kijkt haar een beetje vreemd aan. Dan draait Sarah Jessica's arm tergend langzaam in een rare hoek. Jessica laat het allemaal maar begaan, totdat

jessica Au!

Sarah vlucht achter een bult.

dagboek 2 / dag 5 na oma

Jessica wisselt geïrriteerd de stand van het licht en begint zich om te kleden. Tegelijkertijd neemt ze een positie vooraan bij het publiek in.

jessica Dag 5 op 6, dus: nacht.

Eigenlijk begin van de ochtend. Dag 7, nee 6, of toch 7... Nacht.

Lief dagboek.

Het andere-wang-principe is een achterhaald principe. Klaartje Bovenkamp mepte me vandaag vol op mijn rechterkaak. Ik bleef onaangedaan en bood mijn linkerkaak aan. Klaartje Bovenkamp twijfelde geen moment en ramde me ook vol op mijn linkerkaak. Ik wilde mijn rechterkaak aanbieden en ook Klaartje stond al klaar om de volgende hengst te verkopen, maar ik was te duizelig geworden van de klap en kwam niet meer overeind. Klaartje was de beroerdste niet en besloot me, ondanks het uitblijven van mijn aanbod, tóch nóg een peer op mijn rechterkaak toe te dienen. Ik heb geprobeerd nikt te laten merken, maar als je buiten westen raakt is het lastig om te doen alsof er helemaal niks aan de hand is. Ik heb me zo ontzettend neutraal en ongeïnteresseerd opgesteld tegenover Klaartjes klappen. Maar waarom is er noch bij Klaartje Bovenkamp, noch bij mijn klasgenoten verandering in hún gedrag is te bespeuren.? Zijn mijn klasgenoten dan zo hardleers? Zijn zij blind? Na een paar uur kon ik weer staan en ben met barstende koppijn in mijn eentje naar huis gestrompeld. In de avondschemer. Niemand die me zag. Ik verlang zo naar het moment dat we eindelijk als positief voorbeeld kunnen gaan dienen voor mijn klasgenoten. Nee, voor de mensheid. Soms lijkt het zo lang te duren. Maar ik mag niet opgeven. Mag mijn vertrouwen in ze niet opgeven. Ik mag niet ophouden te geloven. Het wordt tijd om zelf met hernieuwde strategieën te komen. De oude voldoen niet meer in deze wereld.

Ze wisselt het licht. Sarah komt in een geel vlinderpak achter een bult vandaan gelopen.

de begrafenis / dag 6 na oma

De tweeling is terug van de begrafenis van oma. Ze dragen belachelijke pakjes, vooral voor een uitvaart: Sarah heeft een felgeel vlinderpak aan en Jessica een soort van zwart stretchpak afgezet met Kermit de Kikker-groen nepbont. Bovendien heeft Jessica polsbandjes met felgroene slierten die bewegen als ze druk gebarend spreekt.

sarah Ongelofelijk!

jessica Ongelooflijk. On-ge-lo-fe-lijk!

Die koppen. Die smerige koppen.

sarah Had je anders verwacht?

jessica Nee. O, nee. Dit is precies wat we hadden verwacht. Dat ze daar zo zouden gaan staan kijken. Allemaal keurig in het zwart, allemaal keurig met van die strakke gezichten.

sarah En ondertussen kwaai blikken naar ons. Want wat wij deden, dát hoort niet.

Ze richt zich intimiderend fladderend in haar vlinderpak tot het publiek.

O, nee? O, nee? Dit zijn geen kleren voor een 'uitvaartplechtigheid'?

sarah en jessica Sjonge jongejongejonge.

jessica Oom Job had zelfs een zwarte zonnebril op. In welke film denkt die dat-ie speelt?

sarah En wat waren ze verdrietig. En wat lieten ze elkaar zien wat een verlies ze geleden hadden. 'Ik zal oma herinneren als... Ik denk vaak aan de dagen dat... Ik geloof dat oma...' Ik ,ik ,ik ,ik.

jessica Inderdaad. Ik, ik, ik.

sarah Tante Emmy. Tante Emmy kwam op ons af. Die begreep het allemaal wel. 'Wat zien jullie er mooi uit! Jullie willen Oma zeker op een vrolijke manier herdenken?'

Jessica en Sarah richten zich weer uitdagend op het publiek.

jessica en sarah *in slow-motion sprekend*

Neehee, dikke mongooooool!

Dit is een protest tegen jullie schijnheilige gedoe! Dikke mongool. Dit is een protest. Tegen jullie schijnheilige gedoe. Dit is een protest. Tegen jullie schijnheilige gedoe.

Dit is een protest. Dit is een protest! Dit is een protest! Dit is een protest!

Ze doen een soort heksendans om een klein bultje heen. Ondertussen herhalen ze steeds dezelfde zin, eerst nog in slow-motion maar daarna steeds sneller en harder schreeuwend.

Jessica houdt Sarah abrupt staande.

jessica Hé, hé, hé... heeft ze jou ook 'iets lekkers' in je hand geduwd?

sarah Een Twix.

jessica Heb je 'm opgegeten?

sarah Nee.

jessica Wat heb je d'r dan meegedaan?

sarah Gewoon.

jessica Wat nou 'gewoon'... wat heb je d'r dan meegedaan?

sarah Gewoon weggegooid. Ik werd er onpasselijk van. Heeft ze jou ook 'iets lekkers' in je hand geduwd?

jessica Een Twix.

sarah Heb je 'm opgegeten?

jessica Nee.

sarah Wat heb je d'r dan meegedaan?

jessica Gewoon weggegooid.

sarah Wat nou als jij zegt dat ik 'm heb opgegeten, zodat het net lijkt alsof ik onbetrouwbaar ben, zodat jij dus kunt verdekken dat je 'm zélf hebt opgegeten?

jessica Wat nou als jij zegt dat ik zeg dat jij hem hebt opgegeten, zodat je geen antwoord hoeft te geven op de vraag of je 'm hebt opgegeten, en zo dus niet hoeft te liegen omdat je 'm gewoon stiekem wél opgegeten hebt.

sarah Maar ik heb hem niet opgegeten.

jessica Nou, ik ook niet.

sarah Ik werd er onpasselijk van.

jessica Nou, ik ook.

sarah Alsof ik zou kunnen eten vandaag.

Op het afscheid van oma. Alsof ik ook maar één hap door mijn keel zou kunnen krijgen.

jessica Nou we waren de enigen. Onze familie stond het hele buffet leeg te vreten. O, wat waren ze verdrietig.

Hé! Mensen! Jullie zijn toch zo droevig en verdrietig? Waarom staan jullie dan enthousiast

in die belegde broodjes te bijten? Wat doen die Brabantse worstenbroodjes dan

op tafel en waarom lepelen jullie dan zo zorgvuldig jullie soepkommen leeg, hakken jullie al die koppen koffie naar binnen? En

al die plakken natte cake? Als je jezelf zo fanatiek in leven gaat staan houden na een begrafenis, nou, daar zit heel wat onder.

Dat zal ik je zeggen: daar zit heel wat onder.

sarah Ja, ja.

jessica Ja, toch? Is toch zo?

sarah Jahaa, het is zo.

jessica Wat doe je nou kortaf?

sarah Niks!

jessica Zeg ik iets verkeerd?

sarah Laat me gewoon maar even, ok?

jessica Ik zeg al niks meer.

sarah Ik heb gewoon honger, ja!

jessica Haha! Afkickverschijnselen!

sarah Niks afkickverschijnselen. Ik heb gewoon honger. Klaar!

jessica Wat dacht je van mij, ik heb toch ook honger! Probeer het leven vanuit die honger nu eens van de positieve kant te bekijken.

sarah Hou effe je bek!

jessica Oh, oké. Lekker positief. Goed, hoor!

sarah En je moet niet de hele tijd blijven zeuren over die familie. Dat gemekker. Dat is pas negatief. We zouden medelijden met ze moeten hebben, ze weten niet wat ze doen.

jessica Moet je dat op deze manier zeggen?

sarah Nee. Dat moet ik niet op deze manier zeggen. Sorry. Ik heb honger.

stilte

jessica Je hebt gelijk. In wat je zegt.

Dat gezeik.

Ze omhelzen.

sarah We moeten een betere manier vinden om met dit alles om te gaan.

Weet ik veel. Kut!

jessica Eet effe wat.

sarah Het gaat wel weer.

Wij hebben een inzicht gehad. Daar zijn we blij mee. Maar als het gevolg is dat we ons voortaan moeten gaan ergeren aan iedereen om ons heen, dan is dat geen goede zaak.

jessica Dat is negatief

sarah Ja precies. Dat gedrag van iedereen... familie, klasgenoten, maakt niet uit wie... we moeten erboven gaan staan. Wij zien iets wat zij nog niet zien, we moeten een voorbeeld voor ze zijn.

Jessica en Sarah kijken elkaar aan: ze moeten een voorbeeld zijn. Dan kijken ze met een half oog naar het publiek. Ze begrijpen elkaar. Jessica loopt naar de lichttafel en Sarah gaat klaar staan voor het dagboekfragment.

dagboek 3 / dag 20 na oma

sarah Dag 20.

Lief dagboek.

Het voelt zo goed om eindelijk een doel te hebben. Om aan de ene kant aan onszelf te werken en aan de andere kant begrip te hebben voor andere mensen. Mensen die niet trainen bedoel ik. Ongetrainden. We begrijpen de Ongetrainden. Wij hebben begrip. Misschien kunnen we ze een helpende hand bieden en kunnen we ooit een voorbeeld voor ze zijn.

Maar zo ver is het nog lang niet. De Ongetrainden nemen niet zomaar iets van je aan.

Op school zijn we ons al anders gaan gedragen.

jessica zet muziek op: 'Heal the World' – Michael Jackson. Sarah herkent de tonen, kijkt Jessica dankbaar en vol ongeloof aan, en vervolgt gesterkt door de openingstonen van het lied haar betoog met extra veel kracht.

sarah We waren al niet de populairste meisjes van de school, maar met ons nieuwe gedrag boeken we weinig tot geen vooruitgang.

'Met glimlach zijn jullie lelijke puistenkoppen nog lelijker.' Is een veel gehoorde reactie op onze koerswijziging. Wij houden stug vol en blijven aan onszelf werken.

Wij geloven in de verandering. In de kracht van het positieve.

De tweeling playbackt vrij matig de stem mee van het meisje in de intro.

sarah en jessica I think about the generations and they say they want to make it a better place for our children and our children's children. So that they they they know it's a better world for them and I think they can make it a better place.

De tweeling doet een schuifelpartij op een schoolfuij na: Sarah, de stoere, die Jessica, de onzekere, ten dans vraagt. Dan kijken ze elkaar aan en beginnen te lachen en te springen.

sarah en jessica Het is als Japans! Het is als Japans! Het is als Japans!

Plots grijpt Sarah een staaf isolatiemateriaal, schakelt de muziek uit en mept keihard met de staaf op Jessica's rug. Harde schakel.

training / dag 48 na oma

Sarah mept Jessica met de staaf isolatiemateriaal, net zo lang tot ze niet meer kan. Dan staat Jessica op, neemt de staaf van Sarah over; ze wisselen van plek alsof het dagelijkse routine is. Jessica mept erop los. Zowel Jessica als Sarah gaan er helemaal in op.

sarah Ja! Ja! Ja! Ik voel het! Hak het weg! Neem het weg!

jessica slaat steeds sneller, Sarah roept steeds harder. Tot Jessica blokkeert; ze mietert de staaf aan de kant en zijgt huilend ineen op een bult.

sarah Wat is er gebeurd, Jessica?

jessica Sorry!

sarah Wat sorry?

jessica Ik wilde je geen pijn doen! Ja, ik wilde je wel pijn doen, maar...

sarah Ik ben ertegen bestand. Ik zit vol van nieuwe kracht. Wat is er nou? Zit je er effe doorheen?

jessica Nee.

sarah Mooi zo.

Jessica blijft verslagen. Sarah merkt dit op.

Dag 48 na Oma. We liggen goed op schema hoor. We zijn echt goed bezig.

stilte

Wat is er dan? Wat is er?

jessica Niks

sarah Jawel, er is wel iets. Wat is er?

Zeg dan.

jessica Ja, weet ik veel. Waar zijn we nou eigenlijk mee bezig?

sarah Hoezo?

jessica Wat willen we nou beginnen vanuit dit hol.

sarah Jess, kom op. Schuren, kelders, stallen, grotten. Alle grote dingen vinden hun oorsprong in een bijgebouw. Kijk maar naar het Christendom en de bio-industrie.

jessica Ik zie jou met zoveel overgave werken, jij geeft alles wat je hebt. En waarvoor?

Waarvoor?

sarah Om af te trainen. Om als voorbeeld te kunnen dienen voor elke Ongetrainde. Om ze te laten zien hoe het ook kan. Dát het kan. Een normaal leven, zonder pijn!

jessica Maar waarom steunt niemand ons.

De Ongetrainden, ze bespotten ons. Waarom zien ze dan niet dat we iets groots voor ze aan het doen zijn?

sarah Maar daar hebben we het toch over gehad, zusje? Ze zullen snel tot inkeer komen! Dit is een tijdelijke beproeving.

jessica Ik kan me er niet bij neerleggen. Waarom verzetten de Ongetrainden zich tegen iets dat juist goed voor ze is!?

sarah Maar dat is toch juist logisch!?

jessica Nee, ze zijn ondankbaar terwijl ik jou zo diep voor ze zie gaan. Ik kan er niet meer tegen.

sarah Jawel! Focus, zusje. *knipt met haar vingers voor Jessica's ogen* Wat had je dan verwacht? Zo zijn de Ongetrainden, om iets lief te kunnen hebben moeten ze het eerst vernietigen.

jessica Dat is ze dan gelukt. Kijk mij! Zie mij aan! Ik ben met de grond gelijk gemaakt! Maar ik wilde juist goed doen. Laat me goed doen. Anders hoeft het voor mij niet meer.

sarah Jij bent in de greep van het negatieve, in de greep van pijn.

jessica Nee, joh. Ik voel allang geen pijn meer!

sarah Je voelt wel pijn. Andere pijn. Stom, we hebben ons teveel op de buitenkant gericht.

jessica Hoe bedoel je.

sarah Echte pijn ontstaat van binnen. Jij bent in de ban van lichamelijk onvoelbare pijn. De pijn van niet begrepen worden. De pijn van ongeduld en zakkende hoop.

Die pijn komt onmerkbaar opzetten maar is de meest hevige, stekende, vlammeende pijn en de meest verwoestende van allen.

jessica Ben ik... ben ik er dan zo erg aan toe?

sarah Ik krijg je er wel weer bovenop, zusje.

Ze loopt naar Jessica en neemt haar handen in haar eigen handen. Ze schudden met hun handen en zeggen een zelfbedacht mantra.

sarah en jessica Oma, Jessica, Sarah Oma, Jessica, Sarah Oma, Jessica, Sarah.

Het mantra herhalend neemt Sarah Jessica mee en leidt haar naar dezelfde plek als Sarah ten tijde van de de proloog. Jessica gaat zitten in een pose.

Sarah dooft het licht, schakelt de zaklamp aan en richt deze op Jessica.

dagboek 4 / dag 51 na oma

Jessica lonkt in het felle licht naar Sarah zoals een fotomodel in de spotlights. Abrupt staat ze op, loopt naar voren en neemt een pose aan.

jessica Dag 51 na oma.

Net een lange slopende sessie achter de rug. Wij huilen. Teveel en te snel.

Om de kleinste dingen huilen wij, dat zorgt voor gepest en getreiter op school.

Op school zijn we buitenbeentjes. We horen nergens bij.

Nou, lief dagboek, je begrijpt: daar moet een eind aan komen en met de afgelopen sessie hebben we daar een poging toe gedaan.

Ze verandert van pose.

Om dat huilen te stoppen, bedoel ik dus.

Geen emoties meer! In elk geval zullen we ze niet meer tonen en ons er niet meer door te laten leiden.

Ze verandert van pose.

We hebben getraind om onze traanklieren te negeren. Of beter gezegd: ze kapot te maken.

We zijn begonnen met emmers vol gras, pluisjes van planten en hooi. Enkel de scherpe randjes en het stof veroorzaakten enige tranen, maar hooikoorts hebben we niet.

Dat wisten we al, maar we moeten alles geprobeerd hebben.

Ze verandert van pose.

Toen heeft Sarah uit de keuken een netje met uien gehaald en die hier boven met het mes opgesneden. We hebben ons er flink mee in gemarineerd. En dat hielp...

Een aantal films hebben we nagespeeld en ons er reuze mee geamuseerd. Toen er bij mij wat bloed uit mijn ooghoeken kwam sijpelen hebben we de sessie stilgezet. We hebben eerst nog wel geprobeerd een bijbels teken te zien in mijn rood bebloede ogen. Dat lukte niet. Hoe dan ook de tranen zijn gestopt. Nooit meer huilen! Zo zal het zijn.

Jessica gaat in een eindpose staan.

sarah Supergoed zusje, ik ben echt trots op je.

jessica Dank je. Ik ben ook trots op jou.

sarah Nee, ik op jou.

jessica Ik op jou.

Sarah houdt twee mijnwerkerslampjes voor de zaklamp. Jessica pakt er eentje, bindt het op haar hoofd en schakelt het aan. Sarah doet dit ook. Dan zet Sarah muziek op (Mahler) en bevestigt de twee hangende lampen aan lange snoeren. Als twee leeuwen vallen Jessica en Sarah de plastic bulten aan, ze scheuren de cocons open en gooien alles overal heen: knuffels, kranten, poppen... alles. Ondertussen zwieren ze de hangende lampen heen en weer.

dagboek 5 / dag 84 na oma

Terwijl Sarah doorgaat met het vernietigen van de bulten, schakelt Jessica de dagboeklichtstand aan en gaat op de dagboek-plek staan.

jessica Dag 84.

Lief dagboek.

Wij zijn grijs gebied, we moeten nog grondiger te werk gaan. De echte strijd komt nog, dat is grafzeker. De wortel van de angst zit overal. Wij nemen een voorbeeld aan de dronkenlap die van de kar valt zonder zijn botten te breken, zijn geest is immers leeg en zijn lichaam is daardoor onaantastbaar. Om die staat te bereiken dienen wij nog een paar flinke stappen te maken. Zo zullen wij afstand doen van ons karakter. Het zorgt voor twijfel, trots en onbegrip. Verlegenheid, onzekerheid... Weg!

Ik heb mijn best gedaan, dagboek, natuurlijk. Maar ik voel nu pas wat ik aankan.

Ik heb altijd gedacht dat ik alles gaf, maar ik had geen idee van wat ik achterhield. Ik had geen idee. Nu wel. Tot op mijn tandvlees, tot op mijn botten, tot alles ga ik door. Want ik ben nu maximaal bewust van mijn capaciteiten. Ik zit pas op 23 procent. Meer niet.

De Ongetrainden... Kun je je dat voorstellen, lief dagboek? Hoe ongetraind de Ongetrainden zijn? Voor hen is de weg nog ellenlang. Ik zal hun spijkerharde voorbeeld zijn. Ik zal nog strenger vasten. Ik maak mezelf leeg. Ik maak mijn lichaam alleen nog maar afhankelijk van mijzelf. Ik zal nog harder slaan. Nog harder geslagen worden. Mezelf uitputten zonder te rusten. Want er bestaat geen rust. Trainen tot ik er bij neer val, opstaan en trainen tot de volle 100% die ik ben en meteen daarop zal de daad volgen.

En wat die daad is? Dat weet ik niet. Het zal zich aan ons openbaren als de tijd rijp is. En zij zullen volgen.

Vrijblijvendheid heeft zijn tijd gehad.

Ze blijft in een megalomane eindpose staan.

Sarah komt vol ongeloof aanlopen met een uitgeholde knuffel die volgepropt is met allerlei wikkels van candybars en lege zakje chips. Sarah schakelt de muziek uit en alle lichten aan. Ze confronteert Jessica met de berg snoeppapiertjes die tevoorschijn komen uit de knuffel. Jessica negeert het.

sarah *handenvol wikkels uit de knuffel trekkend en op de grond strooiend* Wat is dit?

Wat is dit? *leest het opschrift van een leeg chipszakje voor* Doritos bits zeros texas paprika? Wat is dit?

jessica Het doet er niet toe.

sarah Het doet er wél toe. Wij eten water en brood, dat is onze belangrijkste afspraak.

jessica Het is onze eerste afspraak, niet onze belangrijkste.

sarah Als je de eerste afspraak al niet respecteert...

jessica Luister Sarah, die afspraak doet er niet meer toe. Het gaat allang niet meer om eten.

sarah Dat had je dan wel even mogen vertellen.

jessica Het gaat ook niet om wat we elkaar vertellen.

sarah O, nee?

Waar gaat het dan wel om?

jessica Dat ik compleet aftrain, dat ik nog grondiger te werk ga, dat ik de volle 100% bereik.

sarah Ik dacht dat wij dit samen deden...

jessica Luister je wel? Het gaat niet meer

om ons. Jij denkt dat dat doel is, dat samenwerken...

Het doel is dat we het doel bereiken. We zijn aan onze laatste stappen toe. Focus. Je maakt je druk om niks. Je gedraagt je echt belachelijk. Doe niet zo zielig en focus. Later lach je erom!

sarah Later lach ik erom?

jessica Ja, later lach je erom, ja.

sarah O.

Later lach ik erom. Later lach ik erom. Later? Lachen? Ikke? Lachen. Lachen, ja? Ik zal nú eens lachen, eens kijken wat 'later' dáár tegenover te stellen heeft.

Fuck 'later' in zijn veelbelovende, onbereikbare reet.

Ze lacht hard, en door en door en door. Het heeft iets bezetens.

ineens weer bloedserius Zullen we ophouden met spelletjes, Jessica? Zullen we daarmee stoppen met het spelen van een spelletje? Woorden, woorden, woorden. Het grootste speelgoed van de Ongetrainden.

Hoe werkt het...? Wie het 't mooiste zegt, heeft gelijk. Zo is het toch?

Wie er een consistent, geloofwaardig verhaaltje kan verzinnen heeft 't bij het rechte eind, toch? Zal ik je eens iets vertellen? De waarheid houdt niet van woorden. De werkelijkheid kotst op verhaaltjes.

De Ongetrainden hebben geen verhaal. De wereld heeft geen verhaal. En jij?

grijpt een hand vol lege wikkels uit de knuffel en houdt ze onder Jessica's neus Jij hebt al helemaal geen verhaal. En dat is niet leuk. Dat is eigenlijk zelfs nogal vervelend. Er komt geen woord bij in de buurt.

Ja, 'kut'. Dat komt een aardig eindje in de richting als je het mij vraagt.

stilte

Dus laten we alsjeblieft stoppen met dit gelul en samen onze training afmaken.

Ze wil Jessica omhelzen, tot drie keer toe, maar Jessica duwt Sarah steeds op de grond. Elke

keer harder en resoluter.

jessica Neem jij deze training eigenlijk wel serieus?

sarah Ik neem deze training bloedserieus.

jessica Onzin! Hou toch alsjeblieft op.

Ik kijk naar jou en ik zie alleen maar iemand die de hele tijd staat te voelen.

sarah Ik voel helemaal niks.

jessica Het is zielig.

sarah Ik voel niks!

jessica Je voelt van alles. Je hebt jezelf wijsgemaakt dat je niet voelt, maar je voelt nog steeds.

sarah Wat zég jij allemaal? Ik snap gewoon helemaal niet wat jij zegt.

jessica Je snapt het niet omdat je het probeert te begrijpen met je verstand. Maar je verstand kan dit niet begrijpen... alleen jij kan dit begrijpen, dus luister gewoon even: een plant groeit altijd naar het licht.

sarah Wat?

jessica Er zijn eencellige diertjes in het water, en als je daar met je lamp op schijnt komen ze naar het licht. Je denkt: die willen naar het licht... Maar ze willen niet naar het licht! Ze kunnen niet anders. Ze voelen niet, ze begrijpen niet: ze moeten! Ze moeten naar het licht!

sarah Dus?

jessica Planten zijn niet zielig! Een plant is niet zielig! Mensen. Mensen wel.

Omdat ze van alles voelen. Omdat ze van alles willen. Planten willen niks. Vanaf nu willen we niets meer. We wachten alleen nog tot ons lichaam zegt wat er moet.

sarah Maar wat blijft er dan nog van mij over?

jessica Jij! Jij blijft dan over.

En de rest: je twijfel, je schaamte, je oordeel... dat laat je los.

En dan blijf jij over. Jij en je daadkracht.

Wij zitten in een luchtballon. Jij en ik. Het gas is bijna op. Er moet ballast gelost worden.

Wat kies je, mij of de radio?

sarah Eh. Radio?

jessica 'Ja, eh... radio.'

Weet ik veel. Iets-waarmee-je-gered-wordt,
of ik.

Wat kies je?

sarah Dat is een onmogelijke keuze.

jessica Wat kies je!?

sarah Ik kies jou, Jessica.

jessica Noem me geen, Jessica.

sarah Ik kies voor jou.

Ik kieper de radio en de voedselpakketten overboord. Alles overboord.

En wij blijven samen.

Want we komen er samen wel uit. Samen redden we het wel. Echt!

jessica Fout! Fout antwoord!

Je gooit mij overboord!

sarah Ik gooi jou niet overboord.

jessica Jawel. Alleen dan zul je het overleven.

sarah Nee.

jessica Ja!

Stop met alles te controleren. Stop met buiten jezelf te denken. Stop ermee. Laat los. Laat mij nou eindelijk eens los.

sarah Nee, ik laat jou niet los, Jessica.

Kijk dan!

jessica Noem me geen Jessica!

sarah Kijk dan goed!

We hebben alles weggegooid. Alles afgewezen. Er blijft helemaal niks meer over! Ik weet helemaal niet meer wat ik moet! Wat kan ik in Godsnaam nog gaan doen!

Denk je echt dat ik zo gek ben om terug naar school te gaan? Dat kan toch helemaal niet meer nu we weten wat we weten?

Ik ga toch helemaal niet meer werken. Voor wat? Iedereen, letterlijk iedereen, probeert me de verkeerde kant op te sturen.

Ik heb ze denk ik allemaal wel gehoord de afgelopen tijd. Allemaal.

‘Ga gewoon doen wat je leuk vind, joh.’

Nou, ik vind niks meer leuk. Ik vind er allemaal geen zak meer aan!

‘Toen ik zo oud was als jij wist ik het ook eventjes niet.’ ‘Stel je niet zo aan.’ ‘Doe niet zo verwend.’

Wij verwend? Zijn wij verwend, Jessica? Zijn we dat? Nou, als dat zo is dan worden de dingen wel écht omgedraaid. Als iedereen ons gaat verwijten dat we niet smerig zijn. Dat we ons niet in de modder gelegen hebben en ons niet eens goed ingesmeerd hebben met stront. Als het zo zit. Nou, dan weet ik het écht even niet meer.

Ze werpt zich in de zoi die bij het scheuren van de bulten is ontstaan.

De hele wereld is kut! Op alle niveau's, en het is zoveel en niet te overzien, en als je het ene ding aanpakt maak je het andere kapot. En je bent al slecht, puur omdat je er bent, en omdat je bent waar je bent. En je kunt nergens naartoe, want overal is het zo. En niemand is in

staat om er iets aan te doen omdat iedereen alles alleen maar voor zichzelf doet.

Tot meer dan het sussen van je eigen gemoed ben je sowieso niet in staat. Met drank, eten, gezelligheid of liefdadigheid. Verder kunnen we niets, maar dan ook niets doen.

Daar is een massale ommekeer in de menselijke aard voor nodig en die gaan wij niet bewerkstelligen. Dat kunnen we niet.

Ze vindt een krantensnipper en leest deze voor. Schoon water voor elk kind.

Schoon water voor elk kind.

Nou, de kinderen zitten er niet op te wachten, hoor. Op dat water.

Wat denken ze nou: 'We geven de kinderen net genoeg water om in leven te blijven, we sturen ze boekjes en bouwen een schoolje, daarna lenen we ze geld voor een eigen akkertje... dan kunnen ze mooi koffieboontjes verbouwen. En die kopen wij dan op. En verkopen we hier weer voor een eerlijke prijs. Dan drinken we eerlijke koffie.'

In de stad is een winkel daar verkopen ze kopjes. Ze zijn een beetje scheef en hebben een raar oortje. Dat komt omdat ze gemaakt zijn door mongolen. Er staan ook gekke tekeningetjes op. De kopjes zijn wel een beetje duurder dan 'gewone' kopjes, maar je houdt er wel een spast mee bezig.

Godverdomme, alles is een product. Alles.

Zelfs op 10.000 kilometer afstand proberen we mensen nog in ons zieke, manke systeem te douwen.

Ze wordt hysterischer en hysterischer. Jessica gaat zo ver mogelijk van Sarah met haar rug tegen de muur staan.

Kut!

En die kutzooi groeit alleen maar, hoe meer mogelijkheden en ontwikkelingen er zijn hoe groter de stroom kutzooi die over de aarde trekt. Hoe meer mogelijkheden om goed te doen hoe meer ze worden gebruikt om uit te buiten. De wereld wordt groter en groter. En wij worden kleiner en kleiner. En de schaduw, de zwarte uitdijende schaduw van de wereld, werpt je in het donker. Voor altijd in het dichte, zwarte donker.

jessica Rustig, zusje, Rustig!

Stop. Stop!

Dit breekt mijn hart.

Dit breekt écht mijn hart.

sarah Maar zie je dan niet dat we geen kant, maar dan ook geen kant op kunnen!

jessica Wees niet zo negatief

sarah Ik ben niet negatief, ik ben realistisch!

jessica Stop! Ik ben misselijk. Ik heb dit helemaal doordacht, ik heb zo m'n best gedaan...

En toch... Ik heb nog steeds een zwakke plek, Sarah. Hier ben ik. Eindelijk. Bijna

Onaanraakbaar. Bijna afgetraind. Tot op mijn tanden gewapend om te kunnen blijven in de wereld van de ongetrainden. Overal op voorbereid.

Bekijk me! Trek er je profijt van! Trek je aan me op!

Doe het dan! Kom dan! Doe het dan!

Hier ben ik. In levende lijve.

Jij kunt het ook. Wil je het leren...?

Jij, Sarah. Jij bent mijn zwakke plek. Mijn laatste zwakke plek.

Ik ben helemaal voorbereid, ik kan alles aan en niets kan mij nog afhouden van mijn eigen koers. Behalve jij. Behalve jij.

Om jou zo te zien. Het breekt mijn hart. Het breekt mijn hart.

Als jou iets zou overkomen, als ze jou te pakken zouden krijgen of als ik je zo ongelukkig zie, je zo keihard zie instorten...

Het breekt mijn hart. Ik ga er aan kapot.

Jij bent mijn laatste emotie, lief zusje, maar ik ga hem niet tonen. Want ik wil hem niet meer. Mijn toon is positief, want als ik hem negatief toon, dan is alles voor niks geweest.

Dan zijn alle trainingen, alle inzichten, alle verleidingen die wij hebben weerstaan, alle spieren voor niets gegroeid. Alle tranenbuizen voor niets vernietigd.

Alles voor niets. Alles voor niets geweest.

Ze pakt een knuffel, drukt deze langdurig op Sarah's gezicht, totdat Sarah bewegingsloos is. Dan komt ze overeind en richt zich tot het publiek.

liefjes Kijk. Kijk ze lopen. Daar: de rouwstoet door het dorp. De kerkklokken luiden, de weg naar het kerkhof is bezaaid met bloemen, in de buurt bij de kerk geen parkeerplaats meer te vinden. Er staan stukjes in de krant. De uitvaartdienst is live te volgen op de lokale televisiezender.

Al die mensen, al die bloemen: het lijkt wel feest.

Zo doen wij dat hier: naar een levend mens kijkt niemand om, maar voor een dode loopt het hele dorp uit.

Ze aanbidden de verkeerde Goden. Altijd gedaan, ook. Zo werkt dat hier. We kijken liever naar iets lagers zodat we zelf hoger staan. We stoppen liever iets onder de grond dan dat we tot grote hoogten stijgen.

Logisch, wie altijd naar beneden kijkt is zelf altijd de grootste. Kijk eens naar boven. Kijk eens hier. Waarom trekt er altijd meteen die angst over jullie gezichten als jullie een keer omhoog kijken?

Kijk de rouwstoet. Daar gaat-ie. Hij trekt door het dorp.

Kijk de rest, ze zijn er allemaal bij, de buurvrouw, de burgemeester, de hele school is uitgelopen en ze hebben allemaal bloemetjes meegenomen.

Zie je de bloemist? Hij kijkt plechtig maar blij. Maar de familie loopt natuurlijk voorop en draagt na een moeder, nu ook een dochter naar het graf. Zwijgend. Oom Job heeft zijn zonnebril weer op. Tante Emmy knaagt verdrietig aan een Twix.

Ach, mijn vader. Arme vader. Ik begrijp 'm wel. Ik snap het gevoel als veertien jaar na de geboorte van je kind, het alsnog een miskraam blijkt te zijn geweest. Dag pap.

Er is een condoleanceregister geopend. De Ongetrainden laten massaal persoonlijke berichtjes achter. Speciaal voor Sarah. Lieve Sarah. Vaarwel Sarah. Arme Sarah, Sarah, Sarah, Sarah.

Hallo! Hier sta ik! Hier ben ik! Ik! Ik! Ik!

De nachtvlinder uit de roze cocon. Het vijfde seizoen kan beginnen. Met een boodschap, een trompet blazende mededeling aan de Ongetrainden dat...

Sarah komt onder de grote hoop knuffels tot leven.

sarah Dacht je nu echt dat je zo makkelijk iemand dood kunt maken. Je drukte niet eens echt goed door. Ik trilde met m'n benen voor het spel, Jess. Het is een spel. Een spelletje. Dat gelul over koffiekopjes en hoe zielig mongolen zijn, dat is toch het meeste voor de hand liggende gebazel wat je ooit...

Jessica sprint naar Sarah en drukt weer een knuffel op haar hoofd. Hard. Net zolang tot Sarah volledig bewegingsloos is. Dan begraaft ze Sarah onder de knuffels en de krantensnippers. Ze staat op en loopt in lichte paniek door de ruimte. Huilend vindt ze een klein mechanisch hondje met een afstandbediening. Ze schakelt het hondje aan en laat het lopen en keffen. Gebiologeerd kijkt ze naar het hondje.

Sarah komt onder de knuffels vandaan. Maar Jessica heeft alleen oog voor het hondje.

Sarah loopt naar de lichttafel.

sarah met haar hand bij de knop 'Geniet van deze tijd. Het is de leukste tijd van je leven.

Niks moet, alles mag. Lekker lachen met vriendinnen.'

'Lekker lachen met vriendinnen...'

Sarah schakelt het licht uit. Donker.

Alleen Jessica's hoofdlampje geeft nog licht en schijnt op het hondje. Het hondje keft en loopt.

Jessica schakelt haar hoofdlampje uit.

Donker.

Wij zijn Grijs Gebied speelde tijdens Tweekt Jeugdtheaterfestival 2009, als Bellevue Lunch-theater in oktober 2010 en maakte een kleine tour door Nederland in 2011.

Spel: Sarah Jonker en Jessica Zeylmaker

Regie: Jeroen de Man

Scenografie: Marieke van Veen

Wij zijn Grijs Gebied is geschreven in opdracht van Theaterwerkplaats Generale Oost, met ondersteuning van het Lira Fonds.

Sinds Rik van den Bos (1982) de schrijfopleiding in Utrecht verliet, schrijft hij scripts en scenario's voor verschillende theaterwerkplaatsen, gezelschappen, televisie-omroepen en acteurs. Rik van den Bos ontving in 2010 het Charlotte Köhler stipendium.

Toneelwerk

Uittocht – verwacht in 2011

Leger – verwacht in 2011

Het jaar van de Schlager – verwacht in 2011

Fietsen – 2010

Wij zijn Grijs Gebied – 2009

Berm – 2009